

ĐỀ CƯƠNG HỌC PHẦN
NHẬP MÔN QUAN HỆ QUỐC TẾ
Introduction to International Relations

1. Mã học phần: ITS1100

2. Số tín chỉ: 3

3. Học phần tiên quyết: Không

4. Ngôn ngữ giảng dạy: Tiếng Việt

5. Giảng viên:

5.1. Giảng viên 1:

- Họ và tên: Hoàng Khắc Nam
- Chức danh, học hàm, học vị: Giáo sư, Tiến sĩ
- Thời gian và địa điểm làm việc: Khoa Quốc tế học, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, Đại học Quốc gia Hà Nội
- Điện thoại: 824. 3858 4599 Email: hoangkhacnam@gmail.com

5.2. Giảng viên 2:

- Họ và tên: Vũ Văn Anh
- Chức danh, học hàm, học vị: Tiến sĩ
- Thời gian và địa điểm làm việc: Khoa Quốc tế học, Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, Đại học Quốc gia Hà Nội
- Điện thoại: 824. 3858 4599 Email: vananh.vu1611@gmail.com

6. Mục tiêu của học phần (kiến thức, kỹ năng, thái độ):

Sinh viên nắm được những kiến thức cơ bản về quan hệ quốc tế và có khả năng vận dụng những kiến thức này vào nghiên cứu các sự kiện quốc tế cũng như các vấn đề đối ngoại của nước ta.

Ngoài ra, học phần cũng tạo thuận lợi hơn cho sinh viên trong việc học tập các môn chuyên ngành.

7. Chuẩn đầu ra của học phần (kiến thức, kỹ năng, thái độ):

- Kiến thức:

+ Sinh viên nhận biết được những kiến thức cơ bản về quan hệ quốc tế như đối tượng và phương pháp nghiên cứu, các lý thuyết quan hệ quốc tế chủ yếu, chủ thể quan hệ quốc tế, quyền lực, hệ thống quốc tế, các công cụ trong quan hệ quốc tế, loại hình và tính chất của quan hệ quốc tế,...

+ Sinh viên có thể giải thích được nguyên nhân và bản chất của nhiều hiện tượng trong quan hệ quốc tế, giải thích được những yếu tố tác động tới sự vận động của quan hệ quốc tế.

+ Sinh viên có khả năng vận dụng lý thuyết vào thực tế để nghiên cứu các sự kiện quốc tế cũng như các vấn đề liên quan đến chính sách đối ngoại và quan hệ đối ngoại của nước ta hiện nay.

+ Sinh viên phân tích được các thông tin, dữ liệu, sự kiện trong quan hệ quốc tế

- Kỹ năng:

+ Sinh viên có kỹ năng phát hiện và giải quyết vấn đề, có kỹ năng tổng hợp và phân tích các sự kiện quốc tế.

+ Sinh viên có kỹ năng làm việc chủ động, phối hợp và dẫn dắt nhóm thông qua các hình thức như thảo luận, làm việc theo nhóm

+ Sinh viên có kỹ năng phản biện, phê phán

- Thái độ (Phẩm chất đạo đức cá nhân):

+ Có phẩm chất đạo đức xã hội như có lòng yêu nước, có ý thức phục vụ nhân dân, có trách nhiệm đối với xã hội và cộng đồng,...

+ Sinh viên cảm thấy hứng thú tìm hiểu, nghiên cứu về quan hệ quốc tế nói chung, quan hệ đối ngoại của nước ta nói riêng.

+ Sinh viên có được sự chủ động hơn cũng như tinh thần độc lập nhất định trong học tập và nghiên cứu quan hệ quốc tế.

+ Sinh viên có thể nhận định được khả năng, ưu thế cá nhân để từ đó xác định được định hướng nghiên cứu và công việc trong tương lai.

8. Phương pháp kiểm tra, đánh giá:

8.1. Kiểm tra – đánh giá thường xuyên 10%

8.2. Kiểm tra đánh giá định kỳ

- Bài giữa kỳ (bài viết trên lớp): 30%

- Bài kiểm tra cuối kỳ (Thi vấn đáp hoặc trắc nghiệm sau khi đã hoàn thành các điểm thành phần) 60%

9. Giáo trình bắt buộc:

- **Học liệu bắt buộc:**

1. Hoàng Khắc Nam, *Giáo trình Nhập môn Quan hệ quốc tế*, Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội, Hà Nội 2016

- Học liệu tham khảo:

2. Hoàng Khắc Nam, *Một số vấn đề lý luận quan hệ quốc tế dưới góc nhìn lịch sử*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội 2014
3. Nguyễn Quốc Hùng & Hoàng Khắc Nam, *Quan hệ quốc tế: Những khía cạnh lý thuyết và vấn đề*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội 2006
4. Hoàng Khắc Nam chủ biên, *Lý thuyết quan hệ quốc tế*, Nxb Thế giới, Hà Nội 2017
5. Hoàng Khắc Nam, *Quyền lực trong quan hệ quốc tế: Lịch sử và Vấn đề*, Nxb Văn hóa-Thông tin, Hà Nội 2011
6. Hoàng Khắc Nam, *Hợp tác và hội nhập quốc tế: Lý luận và Thực tiễn*, Nxb Thế giới, Hà Nội 2017
7. Paul R. Vioti & Mark V, Kauppi, *Lý luận Quan hệ quốc tế*, Học viện Quan hệ quốc tế, Hà Nội 2001
8. Conway W. Henderson, *Quan hệ quốc tế bước vào thế kỷ XXI – Xung đột và Hợp tác*, Khoa Quốc tế học, Trường ĐHKHXH&NV, Hà Nội 2000
9. Joshua S. Goldstein, *International Relations*, Longman, New York 1999
10. Michael Nicholson, *International Relations – A Concise Introduction*, Macmillan Press, London 1998
11. Graham Evans & Jeffrey Newnham, *The Penguin Dictionary of International Relations*, Penguin Books, London 1998
12. David A. Baldwin, *Chủ nghĩa Tự do mới và Chủ nghĩa Hiện thực mới: Cuộc tranh luận đương đại*, Khoa Quốc tế học, Trường ĐHKHXH&NV, Hà Nội 2007
13. Walter Carlsnaes, Thomas Risse & Beth A. Simmons, *Hanbook of International Relations*, Sage Publications, London 2005
14. John A. Vasquez, *Classics of International Relations*, Prentice Hall, New Jersey 1996
15. Robert O. Keohane & Joseph S. Nye, Jr., *Transnational Relations and World Politics*, Havard University Press, Massachusetts 1972
16. Karl W. Deutsch, *The Analysis of International Relations*, Prentice-Hall Inc., New Jersey 1978
17. Michael W. Doyle & G. John Ikenberry, *New Thinking in International Relations Theory*, Westview Press, Colorado 1997
18. Tsugankov I. A., *Mezdunarodnue Otnoshenhja*, Nauka, Mockba 1996
19. John Baylis & Steven Smith, *The Globalization of World Politics*, Oxford University Press, 1997

20. Richard Little & Michael Smith, *Perspectives on World Politics*, Routledge, London 1991
21. Martin Wight, *International Theory – The Three Traditions*, Leicester University Press, London 1998
22. Richard K. Betts, *Conflict after the Cold War – Arguments on Cause of War and Peace*, Pearson & Longman, New York 2005
23. Bjorn Hettne & Bertil Odén, *Global Governance in the 21st Century: Alternative Perspectives on World Order*, EGDI, Stockholm 2002

10. Tóm tắt nội dung học phần

Môn học này nhằm cung cấp cho sinh viên những kiến thức cơ sở về quan hệ quốc tế như đối tượng nghiên cứu, phương pháp nghiên cứu, các loại hình chủ thể quan hệ quốc tế và động lực tham gia quan hệ quốc tế của chúng, các công cụ được sử dụng trong quan hệ quốc tế, hệ thống quốc tế, những yếu tố bên trong và bên ngoài tác động tới quan hệ quốc tế, các hình thức và tính chất chủ yếu của quan hệ quốc tế như xung đột và chiến tranh hay hợp tác và hội nhập,...

Môn học cũng giới thiệu quá trình hình thành và phát triển môn học, các lý thuyết quan hệ quốc tế chủ yếu, những vấn đề lý luận và các quan niệm khác nhau về từng vấn đề trong nghiên cứu quan hệ quốc tế. Qua đó, môn học trang bị cơ sở lý luận và những phương pháp nghiên cứu quan hệ quốc tế, giúp sinh viên có khả năng phân tích các hiện tượng và vấn đề khác nhau trong thực tiễn quan hệ quốc tế.

11. Nội dung chi tiết học phần

1. Bài Mở đầu

1.1. Khái niệm và quá trình phát triển của môn QHQT

1.1.1. Khái niệm Quan hệ quốc tế

1.1.2. Mục đích nghiên cứu QHQT

1.1.3. Lịch sử hình thành và phát triển môn QHQT

1.2. Đối tượng và phương pháp nghiên cứu QHQT

1.2.1. Đối tượng và phạm vi môn học QHQT

1.2.2. Phương pháp nghiên cứu QHQT

1.3. Một số lý thuyết chủ yếu trong nghiên cứu QHQT

1.3.1. Chủ nghĩa Hiện thực

1.3.2. Chủ nghĩa Tự do

1.3.3. Chủ nghĩa Mác

1.3.4. Chủ nghĩa Kiến tạo

2. Chủ thể Quan hệ quốc tế - Quốc gia

2.1. Khái niệm và phân loại chủ thể QHQT

2.1.1. Khái niệm chủ thể trong QHQT

2.1.2. Phân loại chủ thể trong QHQT

2.2. Quốc gia

2.2.1. Khái niệm Quốc gia

2.2.2. Phân loại quốc gia

2.2.3. Chủ quyền quốc gia

2.2.4. Lợi ích quốc gia

2.2.5. Vai trò chủ thể QHQT của quốc gia

3. Chủ thể phi quốc gia

3.1. Tổ chức quốc tế

3.1.1. Khái niệm tổ chức quốc tế

3.1.2. Phân loại tổ chức quốc tế

3.1.3. Quá trình hình thành và phát triển của tổ chức quốc tế

3.2. Công ty xuyên quốc gia

3.2.1. Khái niệm công ty xuyên quốc gia

3.2.2. Phân loại công ty xuyên quốc gia

3.2.3. Quá trình hình thành và phát triển của công ty xuyên quốc gia

3.3. Một số chủ thể phi quốc gia khác

3.4. Vai trò chủ thể phi quốc gia trong QHQT

4. Quyền lực trong quan hệ quốc tế

4.1. Khái niệm và phân loại quyền lực trong QHQT

4.1.1. Khái niệm quyền lực

4.1.2. Phân loại quyền lực

4.2. Thành tố của quyền lực

4.2.1. Điều kiện địa lý

4.2.2. Dân số

4.2.3. Lực lượng quân sự

4.2.4. Kinh tế

4.2.5. Công nghệ

4.2.6. Các yếu tố tinh thần

4.3. Vai trò của quyền lực trong QHQT

4.3.1. Đặc điểm của quyền lực trong QHQT

4.3.2. Quyền lực đối với quốc gia trong QHQT

4.3.3. Sự phản ánh quyền lực trong QHQT

5. Hệ thống quốc tế

5.1. Khái niệm và quá trình của hệ thống quốc tế

5.1.1. Khái niệm Hệ thống quốc tế

5.1.2. Quá trình hình thành và phát triển hệ thống quốc tế

5.2. Phân loại hệ thống quốc tế

5.2.1. Dựa trên quy mô không gian địa lý

5.2.2. Dựa trên hệ thống chức năng

5.2.3. Dựa trên trạng thái, tính chất

5.2.4. Dựa trên cấu trúc/sự phân bố quyền lực

5.3. Vai trò của hệ thống quốc tế trong QHQT

5.3.1. Đặc điểm của hệ thống quốc tế

5.3.2. Tác động của hệ thống quốc tế với quốc gia và QHQT

5.3.3. Quan niệm khác nhau về hệ thống quốc tế

6. Công cụ trong quan hệ quốc tế: Ngoại giao

Khái quát về công cụ trong QHQT

6.1. Khái niệm, quá trình và phân loại ngoại giao

6.1.1. Khái niệm ngoại giao

6.1.2. Quá trình hình thành và phát triển của ngoại giao

6.1.3. Một số hình thức hoạt động ngoại giao

6.2. Chức năng của ngoại giao

6.2.1. Hoạch định chính sách đối ngoại

6.2.2. Đại diện cho quốc gia

6.2.3. Đàm phán

6.2.4. Duy trì, phát triển lợi ích quốc gia và bảo vệ công dân nước mình

6.2.5. Nắm bắt thông tin

6.2.6. Tham gia xây dựng và điều chỉnh luật lệ trong QHQT

6.3. Vai trò của ngoại giao và quan niệm

6.3.1. Vai trò của ngoại giao trong QHQT

6.3.2. Quan niệm khác nhau về vai trò của ngoại giao

7. Xung đột và chiến tranh trong quan hệ quốc tế

- 7.1. Khái niệm và vai trò của xung đột và chiến tranh
 - 7.1.1. Khái niệm xung đột và chiến tranh
 - 7.1.2. Vai trò của xung đột và chiến tranh trong QHQT
- 7.2. Phân loại xung đột và chiến tranh
 - 7.2.1. Phân loại xung đột
 - 7.2.2. Phân loại chiến tranh
- 7.3. Các quan niệm khác nhau về ngăn chặn chiến tranh

8. Hợp tác và hội nhập trong quan hệ quốc tế

- 8.1. Khái niệm, phân loại hợp tác quốc tế và hội nhập quốc tế
 - 8.1.1. Khái niệm
 - 8.1.2. Phân loại
- 8.2. Các lý thuyết về hội nhập quốc tế
 - 8.2.1. Chủ nghĩa Chức năng
 - 8.2.2. Chủ nghĩa Chức năng Mới
 - 8.2.3. Chủ nghĩa Đa nguyên
 - 8.2.4. Chủ nghĩa Xuyên quốc gia
 - 8.2.5. Chủ nghĩa Liên bang
- 8.3. Vai trò của hợp tác và hội nhập trong QHQT
 - 8.3.1. Tác động của hợp tác quốc tế và hội nhập quốc tế
 - 8.3.2. Các quan niệm khác nhau

12. Hình thức tổ chức dạy học cụ thể

Tuần	Nội dung chính	Tài liệu chính cần đọc	Ghi chú
Tuần 1	Hướng dẫn học tập, giới thiệu các yêu cầu kiểm tra-đánh giá 1.1. Khái niệm và quá trình phát triển của môn QHQT 1.2. Đối tượng và phương pháp nghiên cứu QHQT	Giáo trình Nhập môn Quan hệ quốc tế	
Tuần 2	1.3. Một số lý thuyết chủ yếu trong nghiên cứu QHQT	Giáo trình Nhập môn Quan hệ quốc tế Lý thuyết quan hệ quốc tế	

Tuần 3	2.1. Khái niệm và phân loại chủ thể QHQT 2.2. Quốc gia	Giáo trình Nhập môn Quan hệ quốc tế	
Tuần 4	3.1. Tổ chức quốc tế 3.2. Công ty xuyên quốc gia	Giáo trình Nhập môn Quan hệ quốc tế Một số vấn đề lý luận quan hệ quốc tế dưới góc nhìn lịch sử	
Tuần 5	3.3. Một số chủ thể phi quốc gia khác 3.4. Vai trò chủ thể phi quốc gia trong QHQT	Giáo trình Nhập môn Quan hệ quốc tế	
Tuần 6	4.1. Khái niệm và phân loại quyền lực trong QHQT 4.2. Thành tố của quyền lực 4.3. Vai trò của quyền lực trong QHQT	Giáo trình Nhập môn Quan hệ quốc tế Quyền lực trong quan hệ quốc tế: Lịch sử và Vấn đề	
Tuần 7	4.2. Thành tố của quyền lực (tiếp) 4.3. Vai trò của quyền lực trong QHQT	Giáo trình Nhập môn Quan hệ quốc tế Quyền lực trong quan hệ quốc tế: Lịch sử và Vấn đề	
Tuần 8	5.1. Khái niệm và quá trình của hệ thống quốc tế 5.2. Phân loại hệ thống quốc tế	Giáo trình Nhập môn Quan hệ quốc tế Một số vấn đề lý luận quan hệ quốc tế dưới góc nhìn lịch sử	
Tuần 9	5.3. Vai trò của hệ thống quốc tế trong QHQT	Giáo trình Nhập môn Quan hệ quốc tế	
Tuần 10	Khái quát về công cụ trong QHQT 6.1. Khái niệm, quá trình và phân loại ngoại giao	Giáo trình Nhập môn Quan hệ quốc tế Quan hệ quốc tế bước vào thế kỷ XXI – Xung đột và Hợp tác	
Tuần 11	6.2. Chức năng của ngoại	Giáo trình Nhập môn	

	giao 6.3. Vai trò của ngoại giao và quan niệm	Quan hệ quốc tế Quan hệ quốc tế bước vào thế kỷ XXI – Xung đột và Hợp tác	
Tuần 12	7.1. Khái niệm và vai trò của xung đột và chiến tranh 7.2. Phân loại xung đột và chiến tranh	Giáo trình Nhập môn Quan hệ quốc tế Quan hệ quốc tế: Những khía cạnh lý thuyết và vấn đề	
Tuần 13	7.2. Phân loại xung đột và chiến tranh (tiếp) 7.3. Các quan niệm khác nhau về ngăn chặn chiến tranh	Giáo trình Nhập môn Quan hệ quốc tế Quan hệ quốc tế bước vào thế kỷ XXI – Xung đột và Hợp tác	
Tuần 14	8.1. Khái niệm, phân loại hợp tác quốc tế và hội nhập quốc tế 8.2. Các lý thuyết về hội nhập quốc tế	Giáo trình Nhập môn Quan hệ quốc tế Hợp tác và hội nhập quốc tế: Lý luận và Thực tiễn	
Tuần 15	8.2. Các lý thuyết về hội nhập quốc tế (tiếp) 8.3. Vai trò của hợp tác và hội nhập trong QHQT Tổng kết	Giáo trình Nhập môn Quan hệ quốc tế Hợp tác và hội nhập quốc tế: Lý luận và Thực tiễn	

KHOA

BỘ MÔN

GIẢNG VIÊN

TS. Ngô Tuấn Thắng

GS. TS. Hoàng Khắc Nam

GS. TS. Hoàng Khắc Nam